

мовах: графо-матричний і статистичний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.21. Кіровоград, 2016. 283 с.

2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів : Київ : ВІД Академія, 2001. 368 с.

3. Concise Encyclopedia of Semantics / eds. Keith Allan, Keith Brown : Oxford : Elsevir Ltd, 2009. 848 p.

Шикман А.М.

група зМАМ-11

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

Науковий керівник – канд. філ. наук, доцент Ярема О.Б.

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ ЯК СТИЛЬОВА ОЗНАКА ХУДОЖНЬОГО ПОСТМОДЕРНОГО НАРАТИВУ

Однією з ключових стильових ознак художнього постмодерного нарративу можна вважати інтертекстуальність. Ця ознака передбачає наявність посилань, цитат та інших відгуків на раніше створені текстові матеріали. У постмодерному нарративі це зазвичай зроблено з метою показати, що історії та жанри, що ми знаємо, не є однозначними або остаточними.

Інтертекстуальність, – зазначає М.Ткачук, – «це код посилань, це життя у міждеконструкції»[1, с.173], а також звернення до типових образів, до мовного багатства, сюжетних мотивів, характерних для творів попередників і сучасників. Вона описує, як тексти можуть посилатися один на інший і які зв'язки можуть існувати між ними. Появі поняття інтертекстуальності у лінгвістиці завдячують Юлії Крістевій, яка вважала, що «будь-який текст – мозаїка цитат; будь-який текст поглинає і трансформується в інший»[2, с. 66].

Завдяки інтертекстуальності постмодерністські автори можуть звернутися до традиційних жанрів та мотивів, але змінити їхнє значення, наділивши їх новими контекстами та інтерпретаціями. Інтертекстуальність дозволяє авторам створювати складні та глибокі текстові конструкції, що можуть містити в собі багато різних рівнів значень та інтерпретацій.

Художній постмодернізм характеризується використанням інтертекстуальності, тобто використанням текстів із інших творів, які знаходяться у діалозі з самим собою і з іншими текстами. Деконструкція традиційних нарративів та відверте поєднання різних стилів, технік та тематик з інших творів, іронічність, запозичення та пародійність є характерними рисами художнього постмодернізму [3].

У художньому постмодерному нарративі існує безліч різновидів інтертекстуальності, оскільки цей стиль відрізняється відкритістю до різноманітних культурних та історичних джерел. Ось деякі з найпоширеніших видів інтертекстуальності в художньому постмодерному нарративі та приклади:

1. *Парадоксальна інтертекстуальність* може мати багато проявів, включаючи приклади в англомовних творах. Це означає, що в творі можуть зустрічатися суперечливі або непов'язані елементи, які посилюють взаємодію між текстами та викликають додаткову увагу до значення інтертекстуальної взаємодії. Одним із прикладів є "White Noise" Дон Делілло - у цьому романі головний герой балансує між різними формами інформації, що він отримує з мас-медіа та інших джерел. Один з найбільш парадоксальних моментів у книзі - це той факт, що головний герой дивиться на телевізорі трансляцію

ядерного вибуху, в той час як він і його сім'я перебувають в надзвичайної ситуації. Інший приклад можна знайти в романі — *White Teeth* Зеді Сміт парадоксальна інтертекстуальність виявляється у використанні елементів біблійних проповідей, культурних традицій різних країн, а також у використанні метафор і знаків, що вказують на різноманітність культурних традицій.

2. *Пародійна інтертекстуальність*. Пародія (грец. Parodia – жартівлива переробка) – різновид парафрази, що виконує гумористичну чи сатиричну функції, створюючи комічний образ твору, гіперболізовану імітацію його стилю [4, с.305]. Одним з прикладів є вірш Т.С. Еліота — *The Waste Land* (1922), який використовує фрагменти з різних літературних творів, включаючи Вільяма Шекспіра, Данте Аліг'єрі, Альфреда Теннісона та інших. Таким чином, Еліот використовує ці елементи для створення нового твору, який має власний сенс та стиль. Також, *"The Crying of Lot 49"* (1966) Томаса Пінчона - роман, який включає в себе відсилки до різних культурних контекстів, включаючи літературу, науку та масову культуру. Роман також містить багато іронії та гумору, що робить його прикладом пародійної інтертекстуальності.

3. *Цитатна інтертекстуальність* - включення в текст цитат з інших творів. Цитати - дослівні уривку з тексту, твору або ж чийось слів, що наводяться на письмі чи усно [5, с. 975]. Одним із прикладів є *"Infinite Jest"* (David Foster Wallace, 1996) - у цьому романі автор включає численні відсилання до поп-культури, науки та технології. До того ж, *"American Psycho"* (Bret Easton Ellis, 1991) - цей роман включає численні відсилання до високої моди, ресторанів та інших елементів життя високого класу, що стає синонімом поп-культури та знаком часу. Також, *"Gravity's Rainbow"* (Thomas Pynchon, 1973) - у цьому романі автор включає відсилання до наукової та технічної спадщини, а також до культурних та літературних текстів, що показує широкий спектр інтертекстуальності.

4. *Алюзійна інтертекстуальність* - непряме звернення до іншого тексту. Алюзії, фігури, що містять натяк, аналогію чи вказівку на загальновідомий історичний, літературний чи побутовий факт [5, с. 65]. Наприклад, *"Палець Будди"* (The Buddha of Suburbia) - роман Ханіфа Курейші, який містить алюзії на британську музику, культуру та історію. Ще одним прикладом є *"Бібліотекар"* (The Librarian) - вірш Джона Купера Кларка, який містить алюзії на багато класичних творів, таких як *"Гамлет"* Шекспіра та *"Фауст"* Гете. У вірші також є посилання на історію науки та технології.

Отже, інтертекстуальність важлива у постмодерному наративі, оскільки вона допомагає створювати багатошарові тексти, які відображають залежність від попередніх текстів та культурних контекстів, а також надає можливість читачам краще зрозуміти та оцінити текст.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ткачук О.М. Наратологічний словник. Тернопіль: Астон, 2002. 173с.
2. Kristeva, J. Word, Dialogue, and Novel. Desire in Language. A Semiotic Approach to Literature and Art by Julia Kristeva / ed. L.S. Roudiez. New York : Oxford University Press, 1980. P. 64–91.

3. Постмодернізм // Енциклопедія літературних напрямів і течій. URL: printout.php. (дата звернення: 15.04.2023).
4. Нич Р. Пародія і пастиш: 3 історії художніх понять у літературній свідомості ХХ століття // Світ тексту: Постструктуралізм і літературознавство / Пер. з польськ. Олена Галета. - Львів: Літопис, 2007. 305 с.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.

Шиш Ю.Ю.

група 2-PR

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Чемерис І. М.

ВПЛИВ ТВОРЧОСТІ АГАТИ КРІСТІ НА РОЗВИТОК АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Англійська література здавна славиться багатьма талановитими діячами, які зробили вагомий внесок у розвиток письменництва. Літературна спадщина Англії багата на шедеври, які відтворені у різноманітних жанрах. Зокрема, популярним жанром, який без перебільшення захопив увагу людей у всьому світі, є детективний роман. Однією із найвідоміших представниць, котрі працювали у цьому жанрі, була видатна англійська письменниця – Агата Крісті.

Агата Мері Кларисса Міллер народилася 15 вересня 1890 року в англійському місті Торкі, у графстві Девон [1]. Завдяки тому, що дівчинка виховувалася у досить заможній на той час родині, вона здобула якісну освіту вдома. Вихованням Агати переважно займалася її мати, адже батько рано помер. Саме мама привила їй велику любов до музики. У цій сфері Агата досягла великих успіхів, але надалі її переслідувала боязнь сцени. Через це вона змушена була закінчити заняття з музики.

У роки Першої світової війни дівчина працювала медсестрою, допомагаючи лікарям у госпіталі. Вона вважала, що ця професія найкорисніша, бо приносить багато користі людству. Пізніше Агата Крісті почала працювати фармацевтом [2]. Саме на цій посаді вона здобула багато корисних знань, які стали їй у нагоді під час написання творів. У більшості сюжетів йшлося про те, що злочин був скоєний саме через отруєння.

Перший період творчості співпав з періодом одруження. У 1914 році жінка вийшла заміж за полковника Арчибальда Крісті. Незабаром у подружжя народилася донечка, яку, за бажанням Агати, назвали Розалінда. [3]. У цей період Агата здійснює перші проби пера. За припущеннями, вона заклалася зі своєю сестрою, котра на той час уже публікувалася як літераторка, що зможе написати щось гідне для опублікування. І саме цей факт став поштовхом до того, що у 1920 році побачив світ перший роман під назвою «Таємнича пригода в Стайлзі» [4]. Над цим твором жінка працювала дуже ретельно, кілька разів його переписуючи. Однак, саме цей роман поклав початок блискучої кар'єри письменниці.

Крісті писала дуже багато, писала там, де доводилося: на кухні, у ванній чи перед сном. Слава прийшла до неї 1926 року. Так сталося через те, що її твори активно публікували у журналах, які на той час були на піку своєї популярності [2]. Найулюбленішою героїнею самої письменниці стала Міс Марпл, тому що вона була схожа на її бабусю. Агаті була близькою саме така «традиція англійська леді». Часто авторка лишала автобіографічні елементи у сюжетах.